

**A 3.3. PLATFORMA EDUCATIONALA ONLINE PENTRU SPRIJIN PROFESIONAL.
IDENTIFICARE RESURSE EDUCATIONALE PENTRU SUSȚINEREA EDUCAȚIEI
INCLUZIVE DE CALITATE**

REPERE IN INCLUZIUNEA EDUCATIONALA

CE ESTE EDUCAȚIA INCLUZIVĂ?

- **Educația incluzivă** este adeseori asociată cu acei elevi care au dizabilități sau care au „nevoi educaționale speciale”.
- De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului „școlii pentru toți”.
- Incluziunea este un proces care poate amplifica nivelul învățării și al participării pentru toți elevii.
- Ea are loc concomitent cu creșterea gradului de participare, astfel ca o școală incluzivă este o școală aflată în continua mișcare.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ PRESUPUNE:

- Valorizarea egală a tuturor elevilor și a personalului didactic din școală
- Creșterea participării tuturor elevilor la educație și, totodată, reducerea numărului celor excluși din cultura, curriculum și valorile comunității promovate prin școala de masă
- Restructurarea culturii, a politicilor și a practicilor din școli, astfel încât ele să răspundă diversității elevilor
- Reducerea barierelor în învățare și participare pentru toți elevii, nu doar pentru cei cu dizabilități sau cei etichetați ca având „nevoi educaționale speciale”

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ PRESUPUNE:

- Înțelegerea diferențelor dintre elevi ca resursă pentru procesul de învățare, nu ca o problemă ce trebuie neapărat depășită
 - Recunoașterea dreptului elevilor la educație în propria lor localitate
 - Evoluția gradului de incluziune în școli, atât în privința personalului didactic, cât și în privința elevilor

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ PRESUPUNE

- Creșterea rolului școlilor în construirea comunităților și a valorilor lor, precum și în creșterea performanțelor școlare
- Cultivarea unor relații de susținere reciprocă între școli și comunități
- Recunoașterea faptului că **incluziunea în educație este un aspect al incluziunii în societate**

INTEGRAREA CES

- **Acceptarea și integrarea copilului cu CES în școala de masă, alături de copii cu dezvoltare tipică, duce la eliminarea segregării și a excluderii sociale.**
- **Copiii cu nevoi educaționale speciale fac parte din comunitate, deci este firesc să fie integrați și sprijiniți în adaptarea lor la mediul școlar.**
- Aceștia au nevoie să fie valorizați, să beneficieze de practici educaționale deschise și flexibile astfel încât să le fie recunoscute aptitudinile și capacitățile de învățare și de adaptare.

INTEGRAREA CES

- **Cerințe educaționale speciale** (CES) sunt necesități educaționale suplimentare, complementare, care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă, conform *Regulamentul de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat, 2011.*

INTEGRAREA CES

- **Educația persoanelor cu cerințe educative speciale în România** este reglementată printr-o serie de **acte normative**, este susținută de o serie de instituții fiecare cu atribuții în acest domeniu și este subiectul mai multor programe și proiecte cu finanțare extrabugetară.
- **Legislația românească în domeniul educației încadrează persoanele cu dizabilități în categoria persoanelor cu cerințe educative speciale (CES)** și cuprinde o serie de acte normative care reglementează situația și drepturile acestora.

INTEGRAREA CES

Cadrul general privind persoanele cu CES este stabilit de **convențiile internaționale la care statul român a aderat:**

- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului;
- Declarația de la Salamanca;
- Regulile standard privind educația specială;
- Declarația Mondială asupra educației pentru toți.

INTEGRAREA CES

- În realitate, **orice copil**, indiferent de tipul de dezvoltare, **poate întâmpina la un moment dat dificultăți de învățare, adaptare, relaționare socială.**
- Acest lucru nu trebuie să ducă la excluderea lui socială și școlară, ba din contra, trebuie să se analizeze cauzele care au dus la această situație și să se caute soluții cât mai potrivite.

INTEGRAREA ȘCOLARĂ

- **Integrarea școlară** reprezintă în general procesul de situare într-o clasă de elevi a oricărui copil, dar adesea ea face referire la școlarizarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în unitățile de masă obișnuite.
- **Scopul principal al educației speciale și special integrate** este învățarea, educarea, reabilitarea, recuperarea, adaptarea și integrarea școlară, profesională și socială a copiilor cu cerințe educaționale speciale.
- **Integrarea școlară presupune ca școlile să poată răspunde nevoilor tuturor copiilor lor**, să dispună de resursele necesare procesului de integrare.

INCLUZIUNEA EDUCATIONALA

- **Educația specială și special-integrată** este recunoscută ca o **responsabilitate a tuturor persoanelor care lucrează în învățământ**, a tuturor actorilor din domeniul educațional, și este necesar ca aceasta să aibă caracter național și să fie flexibilă, accesibilă și comprehensivă precum și să fie practică de cadre didactice cu o bună pregătire și devotate activității de predare-învățare.
- Aceasta trebuie să-i ajute pe copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale să atingă nivelul posibil de dezvoltare individuală cât mai aproape de dezvoltarea normală.

CES

- În prezent, **copiii cu cerințe educative speciale**, fie că este vorba de o deficiență locomotorie, fie că este vorba de un copil cu tulburare de spectru autist sau Down, au **șansa de a fi incluși în cadrul unei școli de masă și spijiniți pentru a reuși în timpul școlarității.**
- Ministerul Educației elaborează și realizează proiecte/programe privind educația și incluziunea școlară.
- Astfel sunt derulate programele **„A doua șansă”, „Acces la educație a grupurilor dezavantajate”, „Împreună, în aceeași școală”, Strategia Națională de „Acțiune Comunitară”.**

CES

- Pe lângă dorința de a pune în practică incluziunea școlară, școlile de masă trebuie să aibă la dispoziție și **noi resurse, atât umane cât și materiale**, pentru a reuși să aibă pregătirea necesară procesului de incluziune.
- Studiile recente au scos la iveală că multe școli, pentru a-și păstra o anumită autonomie ori a anumită imagine, nu apelează la servicii suplimentare de **sprijin** iar acest lucru se dovedește, în multe cazuri, a fi în detrimentul copiilor cu CES.
- Trebuie luat în calcul și **modul în care este primit copilul în școală de către colegi și părinții copiilor cu dezvoltare tipică**. Dacă atitudinea acestora nu este una pozitivă atunci copilul nu se va simți inclus, va apărea o stimă de sine scăzută și o neîncredere în abilitățile sale.

CES IN GRADINITE

- În realitate, **integrarea unui copil cu CES în grădiniță** și mai apoi în școală are loc cu **dificultate în multe cazuri**, drumul integrării fiind anevoios și de lungă durată.

Dificultățile apar din cauza mai multor bariere:

- fie grădinițele de stat nu au resursele materiale și de personal necesare pentru a facilita integrarea,
- fie atitudinea actorilor din sistemul educațional este una nonincluzivă.
- **educatoarele nu au întotdeauna pregătirea necesară pentru a gestiona optim comportamentul copilului cu autism ori cu alta tulburare**
- uneori nici măcar nu au dorința de a se adapta la nevoile fiecărui copil în parte și de a structura activitățile de învățare în mod individualizat

CES IN GRADINITE

- Este adevărat că există un număr mare de **cadre didactice dedicate și implicate**, dovadă stau chiar mărturiile unor părinți.
- Din pacate acestea nu sunt suficient susținute de către sistem și efortul lor în a integra copilul nu duce mereu la succes.
- Este **dificil să se producă integrarea și educatoarea să ajute copilul când în clasă mai are încă 15-20 de copii și nu beneficiază de un sprijin suplimentar, așa cum legea prevede.**
- De cele mai multe ori acei **profesori de sprijin**, specializați în a ajuta la integrarea copiilor cu nevoi speciale, nu există în cadrul grădinițelor, iar educatoarele sunt puse în situația de a se descurca singure cu aceste situații.

CES

- Pentru a facilita integrarea se recomandă **ca la început copilul cu CES să meargă la grădiniță însoțit de un shadow.**
- Sunt importante **”bagajele” cu care vine copilul**, accentul fiind pe **partea de autonomie personală și adaptarea la mediu** (sa stea pe scaun, să răspundă la cerințe simple precum Ridica-te, Stai jos, Vino).
- Pentru a se adapta la mediul școlar, copiii cu **CES au nevoie să dobândească și abilități de comunicare funcțională** (nonverbală-verbală).
- Aceștia sunt învățați să-și exprime nevoile, să se facă înțeleși atât de educatoare cât și de colegii de grupă iar atunci când nu reușesc să facă acest lucru prezența unui shadow va fi de ajutor.

INCLUZIUNEA EDUCATIONALA

- Este important pentru copil să fie familiarizat cu sistemul de recompense, acest sistem fiind la îndemâna cadrelor didactice ca o metoda de motivare a copilului.
- ORDIN Nr. 5573 din 7 octombrie 2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a învățământului special și special integrat